

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

51. ÉVFOLYAM

1985. DECEMBER

6. SZÁM

Lesz-e még egyszer Fasori Gimnázium?

A tavaly nyáron Budapesten tartott evangélikus világgyűlés külföldi látogatói közül egyeseknek feltűnt, hogy a meghagyott katolikus és református középiskolák mellett még a kb. 80 ezer főnyi magyarországi zsidóságnak is van saját gimnáziuma, de a 430 000 lelkes evangélikus egyháznak egyetlen iskolája sincs.

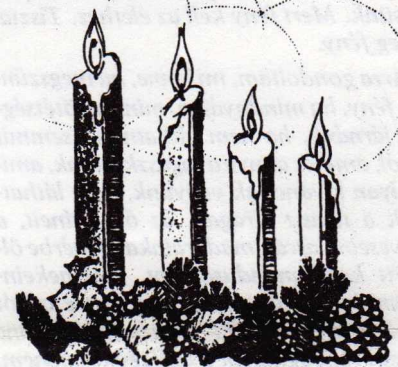
Ez a helyzet azért is fájdalmas, mert az állam és az egyház viszonyát szabályozó 1948. évi Egyezmény 6. pontja módot adott volna arra, hogy — 383 egyházi iskolánk államosítása mellett — a Fasori Gimnázium (a Deák-téri Leánygimnáziummal együtt) megmaradjon az egyház kezében. Hogy a Budapesti Evangélikus Gimnázium (közismertebb nevén: Fasor) 1952-ben mégis megszűnt, az inkább az akkori egyházi vezetőség kishitű magatartásának tudható be. Csakugyan vétkes könnyelműség volt feladni egy ilyen, világviszonylatban is az elsők között lévő iskolát, mely több Nobel-díjas tanítványt produkált, mint bármely más intézet világszerte. Amikor néhai Eisenhower elnök megtudta, hogy az Egyesült Államok vezető atomtudósai nagyrészt a Fasor növendékei közül kerültek ki, szemtanúk szerint kijelentette: *“Ezt a kitűnő iskolát mindenestől át kellett volna telepíteni Amerikába!”* Nem csoda, hogy a Fasor kiváló voltát részletesen méltató *“Elveszett kincsünk”* c. cikkünk (Erős Vár, 1969/6. sz.) annak idején igen nagy érdeklődést váltott ki Keleten és Nyugaton egyaránt.

A legutóbbi években egyre több olyan hang szólal meg mind odahaza, mind az emigrációban, mely szerint a Fasor újjászületése nemcsak egyházi, hanem országos érdek is. Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia közgyűlése 1983-ban és 1985-ben behatóan foglalkozott a Fasor ügyével. Szó volt arról, hogy a Lutheran Church in America (itteni országos egyházunk) delegációja az 1984-es budapesti világgyűlés alkalmával megpendítené ezt a kérdést a hazai egyházi vezetőségnek.

A Fasor ügyét nagy lépéssel vitte

(Folytatás a 4. oldalon)

ÁDVENT

Már régen volt, de mintha csak tegnap lett volna, olyan tisztán emlékszem arra a napra, amikor először hallottam ezt a szót: ÁDVENT. Örök kérdezősködő gyermek voltam, mindjárt megkérdeztem:

— *Édesanyám, mi az, hogy ádvent?*
— *Az az idő, amikor felkészülünk a kis Jézus eljövetelére.*

— *Készüljünk fel mindjárt, hogy először hozzánk jöjjön.*

— *És hogyan készülnél fel mindjárt?*
— *Szép rendet csinálnék és neki is adnék helyet a szobában — válaszoltam.*

— *Nem elég az, kicsikém, mondta anyám. A kis Jézusnak nem a te szobád kell, hanem te magad. Teljesen, egészen. És csak tiszta szívvel lehet Őt fogadni, mert ő azokat szereti, akiknek a szíve tiszta.*

— *Hát az én szívem tiszta — vágtam rá rögtön.*

— *Tiszta, kislányom — mondta anyám — de most várj szépen ezzel a tiszta szívvel és egyszerre azt látod, hogy a szívedbe egy csöpp kis fény lopakodik és ez a fény egyre nagyobb lesz, egyre nő, ahogy Karácsonyhoz közeledünk és amikor megérkezik a kis Jézus, olyan nagy fényességgé lesz, hogy nem is kell lámpás, mert amikor belép a szobába, fénnel telik meg minden. Ő meg ráteszi a kezét és azt mondja: boldogok, akiknek a szívük tiszta, mert ők*

A MI FASORUNK

Érettségink ötvenedik évfordulójára

*“Aurora musis amica” — ellestem
A szép latin szót gyermekként korán.
S most éneket mondjak nektek az estben
Félévszázaddal a hajnal után?*

*Íhlet-e múzsaként a pusztá emléke?
Időnk rostáján egy világ kihullt.
Diáknak a Fasorba visszamennék,
De feltámasztható ily messzi múlt?*

*Várj csak, megállj! Még megfertőz mint mótely
A csüggedt szív, borongó hangulat.
Eljöttél, ifjulás, vidámabban lépdelj
A lombos vadgesztenyefák alatt!*

*Hát nincs véredben mindaz, mit átéltél,
Tapasztaltál, tanultál valaha?!
Benned lakik s ősződben illő részt kér
Tavaszkorodnak fénye, illata.*

*Kinőtél rég a padból, számtan, hittan
Nincs többé, nem tintás kicsiny kezéd;
Ám mégis minden szó, betűcske itt van,
Búvópatakként veled érkezett.*

*Nem lettél volna doktor, ha nem táplál
Az alma mater tiszta jó tején.
Sok rejtett kincse nélkül, mondd, hol állnál,
S ki állna hittél még ma is helyén?!*

*Őrizd a lángot, hitét s tudományét,
Míg lelkedben hála harangja szól...
Áldás volt iskolánk, jeles ajándék,
Így emlegették szerzte:
a Fasor!*

1979

Scholz László

(“Aurora musis amica” = a hajnal a múzsák barátnője)

az Istent meglátják. És megkondulnak mind a harangok irthon és széles e világon és viszik az örömhírt, megszületett! és akkor te tudni fogod, hogy megszünt az ádvont, mert akit úgy vártál, eljött.

Ez a régi emlék jutott az eszembe, amikor a minap kiléptem az erkélyemre. Mindenütt sötétség volt. Az utcák kihaltak, éppen csak a főútvonalak felől jött egy kicsinyke fény.

Álltam az erkélyen a sötétségbe bámulva és a fényre gondoltam. A fényre, amely éltet, embert, állatot, növényt. A fényre, amely nap-nap mellett eljön hozzánk életető melegével és világít nekünk, hogy meglásuk egymást, megtaláljuk egymás kezét, megkereshessük bennünket váró öregeinket, hogy megtaláljuk a templomot, a munkahelyünket, hogy hazataláljunk szülőfalunkba, a szülői házba, hogy magot vehessünk, arathassunk, építhessünk és szeptehessünk. Mert fény kell az élethez. Tiszta, meleg fény.

Arra gondoltam, mi lenne, ha megszűnne a fény, ha mindnyájan, mindig sötétségben járnánk, ha nem láthatnánk semmit abból, amihez annyira ragaszkodunk, amire olyan kíváncsiak vagyunk, nem láthatnánk a tavasz virágait, az őszi színeit, a kedveseink arcát, madarainkat, fehérbe öltözött konfirmandusainkat, gyermekeinket amikor esküt tesznek, egy életre szóló az oltár előtt. A hold is sötétségben lenne és nem ragyognának a csillagok. Istenem, mi lenne belőlünk, fény nélkül? Mi lenne, ha örök sötétségben kellene járnunk?

Álltam az erkélyen és néztem a sötétségbe borult világot. Képek vonultak fel előttem, amelyek mind kapcsolatban álltak a sötétséggel. Bujkáló emberek, akik orvul legyilkolják egymást; bujkáló emberek, akik szívükben bűnös titkokkal lopóznak az éjszaka leple alatt, nyomukban félelem, nyugtalanság jár; titkon surranók, akik kapualjakra húzódba elveszik egy özvegyasszony utolsó fillérjét is. Fiatalokat látok, akik célt veszítve csak az éjszakai szórakozásokat hajszolják, mintha félnének az idő múlásától és azt hiszik, hogy akkor tartják meg, amikor elfecséreltik. Embereket látok, akik soha sem kísérelték, hogy kijussanak a fényre, akiknek az éjszaka a nappal és a nappal éjszaka, a sötétségben érzik magukat jól.

Rettenetes sötétség van a világban. Mintha kiszáradtak volna a lelkek, mintha elsatnyultak volna a szívek, mintha megkövesedtek volna az emberek és nem lennének képesek a közeli fény befogadására; néztem az áthatolhatatlan sötétséget... és akkor kicsinyke fény gyulladt ki a szívemben, régi, gyermekkori ádvont muzsikáltak bennem: azokat szereti, akiknek a szíve tiszta, jutott eszembe jónyám szava és nyomban reménység ébredt a szívem-

ben. Tisztán égni kezdett bennem a várakozás fénye a bizalom, a hit fénye, a tudat fénye, hogy biztosan eljön, akire várunk, csak tiszta szívvel várjuk. Érző szívvel, élő szívvel. Csak ilyen szívvel mehetünk eléje. Együtt vagy külön, az mindegy, csak eljussunk hozzá. Az ádvont éjszakák drága ígéret hordozói. Fényes, reményteli éjszakák üzenetének vívői.

Igyekezz hát, hogy le ne maradj! Tegyéld naponként valakivel valami jót. Próbáld meg! Keresd fel gyermekkori templomát. Próbáld meg! Megérteni egymást, férj a feleségét és viszont, gyermek a szülőjét és szülő a gyermekét, öreg a fiatalat és fiatal az öreget. Próbáld meg! Jobban szeretni, jobban dolgozni, jobban ragaszkodni egymáshoz, családhoz, egyházhhoz, hazához.

Ez a soknak látszó próba mind azt jelenti: a fény felé menni.

Ki a sötétségből, ki az éjszaka feketeségből, a mellékutcaiból! A kapualjakból, az átláthatatlan éjszakából a tiszta fényre! Meglátni azt, ami összetart bennünket, gyermekszívvel rendbe rakni szívünk kamráit, helyet csinálni a karácsonyi csodának.

Ádvont van, a várakozás ideje. Tárd ki hát a szívedet, nyílj meg, hogy beléd hatoljon a fény, amely minden nappal közelebb kerül hozzád, ahogy haladunk előre, és mire elér hozzánk, megtelünk fényvel és már lámpást sem kell gyújtani, mert ahová Ő belép, minden csupa ragyogás lesz. Ő meg csak ránkieszi a kezét és azt mondja: boldogok, akiknek a szíve tiszta... és megkondulnak mind a harangok idehaza és szerte a nagyvilágban és a sötét éjszakában kivilágosodnak az ablakok és fényvel telik meg az emberek szíve és akkor látni fogjátok, hogy akit úgy vártatok: megérkezett.

Gyarmathy Irén

Ünnepi beszélgetés Istennel

Érezhetjük-e magunkat közelebb az isteni szeretethez, mint ezekben a magasztos órákban, óh mennyei Atyánk? Melengetheti-e szívünket tisztább öröm, mint a csodálatos ajándék elnyerésének boldogsága? Lehet-e varázslatosabb tapasztalat minénkünk, mint embertársaink millió és millióinak keresztényi lelkesedése, várakozása?... A nagy várakozás, szent felkészülés az egyedülálló ünnepre, a Te Fiad közöttünk való megszületésének újra való megemlékezésére... Harangok zúgnak a nagyvilágon szerete... A legdicsebb karácsonyi ajándék megérkezését hirdetik!... Jézust adtad nekünk, Uristen... Csendes, szentséges volt az éj, amelyen a Megváltót megjelentetted. Földi nyomorúság szegénységébe, — és a menynei örökkévalóság fényes kegyelmességét magában zsendítve született... Halandó embernek jött a világra, de örökkévaló Istennek készített számunkra. Mily hatalmas vagy Te, Teremtő Atya! Mily felmérhetetlen vagy a Te Mindenhatóságodban!... Mennyire hitvány porszemek vagyunk mi csupán a Te végtelen birodalomban, ahol Údvözítőt küldöttél el nekünk, kik pedig érdemtelenek vagyunk a megváltásra!... Dicsőség, dicsőség legyen Neked, Urunknak, ott, a magasságos mennyekben, és áldott Fiadnak, akit — tölünk, földi emberektől is származtatva — küldtél a mi megmentésünkre...

Menynei Atyánk a Jézus Krisztusban, a legtisztább örömet általad kapjuk meg, a Te áldásod pecsétel meg életünk minden dühítő percét. Te újra lelkünkbe bocsátotad az emlékezés és megnyugvás boldogságát, ismét megbizonyítottad számunkra, hogy ebben, a hitetlenségbe száguldó feketesített világunkban is Te vagy a mindenek felett való, Te vagy az, aki isteni bal-

zsamot csepegtetsz sajtó szívünkbe, gyógyítsd a Jézus által kapott szeretet csodájával, a gyönyörű szeretettel, amely most oly' forró hévvel él mindannyiunk lelkében...

Teremtő Uristen, Karácsonyt engedél ismét érnünk... Könyörgünk, sugározzad ez ünnep magasztosságát minden szereteteinkre, szüleinkre, gyermekeinkre, hitveseinkre, testvéreinkre, barátainkra... A meglepedetekre és az inségben szenvedőkre, az örvendezőkkel körülvettekre és az egyedüllet — kis karácsonyfa gyertya lángjában eltűnődőre... A világban szétszóródott hűséges magyarjaidra és erre, a helyes utat kereső hatalmas nemzetre... Bocsásd a kis Jézus születésének isteni örömét a betegekre, a Hozzád készülődőkre s a már Veled lakókra. Ők most látják, Veled együtt, jóságos Istenem, hogy szeretjük őket ma is, mint ahogy szeretünk Téged, irgalmas Atyánk, a Te Fiad, a drága Jézus földre küldött dicsősége által.

Amen.

Egervári Gyula
(Fairfield, CT)

VAJTA VILMOS:

A beteljesedés és hálaadás ünnepe

Karácsony a beteljesedés nagy ünnepe: az évezredek óta ígért Szabadító születése elérkezett. Persze földi megjelenése születése óta titokzatosnak tűnik: *“Te vagy-e az Eljövendő vagy mást várjunk”* (Máté 11:3)? Jézusban a bűntől Szabadító jelent meg az emberiség számára. Karácsony az ezért való hálaadás ünnepe.

A hálaadás gyülekezete

Az ígéretre várók öröme az a hálaadás, melynek állandó elmondására hívja egybe Isten Szentlelke a gyülekezetet. Itt is ígérete szerint velünk van: *“Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevében: ott vagyok közöttük”* (Mt 18:20). Jelenléte hálaadásra ösztönöz s a hálaadókat ő küldi ki a világba az örömhír hirdetésére, Isten emberekhez lenyúló szeretetének a kisugárzására.

“Áldott a király, aki az Úr nevében jön. A mennyben békeesség, és dicsőség a magasságban.” — így írja Lukács kissé más fogalmazásban, mint a többi evangélisták, az ünneplő sokaság és az angyalsereg énekét (19:38). Előbb csak arra figyeljünk, hogy Isten dicsérete abból az ajándékból fakad, melyet Ő ad az egyszülött Fiú személyében.

Minden úrvacsorai istentiszteletünk a hálaadás gyülekezetének ünnepe. Újból és újból elhangzik a Krisztusban megtestesült isteni szeretet hálaadása. Ezért nevezte már az őskeresztény gyülekezet az úrvacsorát hálaadásnak (görögül: eucharistia).

A hálaadás ellenzői

Vannak, akiknek a hálaadó gyülekezet istentisztelete értelmetlennek tűnik. Már Jézus jeruzsálemi bevonulása idején akadtak, akik el akarták hallgattatni a tanítványok dicséretét: *“Mester, utasítsd rendre tanítványaidat”* (Lk 19:39 — a régi fordításban “dorgáld meg” található). Mintha még a korabeli “vallásos” embereknek is sok lett volna Jézus ezen felmagasztalása. Ezért akarták elhallgattatni a hálaadó tanítványok dicséretét.

Ma is botránkozást jelent sok “felvilágosult” embernek, hogy az emberré lett Istent fedezzük fel Jézusban, a názáreti ácsmester jegyesének, Máriának

gyermekében. Addig még elmegy az emberi elme is, hogy Jézus “valóságos ember”. De hogy “valóságos Isten” is lenne, ez már megbotránkoztat. Ezért akarják elhallgattatni a hálaadás Isten-dicséretét.

Ma is vannak ellenzői Jézus isteni mivoltának. Még azok között is, akik Őt, mint embert tisztelni tudják. De mint Istent? A legfontosabb bizonyítékuk sokaknak az, hogy “hiszen Jézus se tudta a gonoszsgot eltüntetni az emberi társadalomból”. Aztán talán még azt is hozzáfűzik, hogy “a keresztény egyház két évezredes története is ellentmond annak, hogy Jézussal egy új világkorszak kezdődött volna”. Ezért akarják a világtörténelem korszakait beosztó “Krisztus születése előtt, ill. után” elnevezéseket kimetszeni nyelvünkől. A tévedés ott van, hogy Jézus sose ígerte az emberi jóléti társadalom megvalósítását. Ez csak emberi utópiákban született meg. A Szabadító-Jézus bűneiből szabadítja meg népét. Csak ahol a bűnbocsánat felszabadító ereje valósul meg egy ember és egy egész nép életében, ott lehet új életet kezdeni.

Jézus tehát megfordítja az emberek értékrendszerét: nem a földi jólét az első, hanem a hálaadás az elvett javakért. A bűnbocsánat ilyen gyümölcse lehet a földi békeesség. Előbb a mennyben kell az emberiségnek megtalálnia a békeességét, s akkor Jézusban, mint a Békeesség Fejedelmében vetett hit, az emberek között is reménységgel nézhet arra, hogy a “földön békeesség” legyen. De amíg egy nép, egy társadalom az Istenhez való viszonyát nem tisztázza a Szabadító által, addig nincs reménysége az emberiségnek.

A kövek kiáltása

Ezért inti Jézus az ellenzőket: *“Mondom nektek, ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani”* (Lk 19:40). Jézus Jeruzsálem pusztulásának rémképét idézi, A mi nemzedékünknek nem kell különös megerőltetés ahhoz, hogy egy épületeiben, de erkölceiben is rombadólt világ képét megelevenítse. Igaz ugyan, hogy sokan elfelejtették a romokat az “újjáépítés” mámorában. Mind ezt az emberi képesség nagy erényeinek

tüntetik föl ahelyett, hogy benne a bűnbocsátó Isten türelmének jelét, a jövődől újabb eshetőségét látnak. Közben felépülnek Európa-szerte a rombadólt épületek, nem reális a jólét nevéte, mely nem látja a Teremtő Isten kegyelmes cselekedeteit. Pedig mi csak abból az anyagból építhetünk, amelyet Ő teremtett. Ezért kiáltanak közöttünk ma is még az újjáépült szép városok kövei is. Ne csak a magad képességét, a magad hasznát és teljesítményeit dicséred, hanem áldd az Istent, aki megszabadított a legnagyobb nyomorból. A hálaadók istendicsőítése az egyetlen, amely megakadályozhatja a gonosz újabb uralomra jutását. A rombolás anyagi és erkölcsi képviselőivel szembe kell állnia a hálaadás gyülekezetének. Segítségül veheti a kövek kiáltását — ha valaki másra nem tudnak hallgatni.

Karácsony a hálaadás ünnepe. Az egész emberiségé, amelyben a “kicsiny sereg” hálaadásának kell újra megszólalnia: Jézus, a Szabadító! S a bűnűktől megszabadultak hálaadó serege, a mennyei Király “hátvédje”, az egész világon hirdeti a megtestesült Szeretet örömeit.

KÉT SZÓ

Két szó felé botorkál minden út,
két szó lebeg a hómezők felett,
két szó nyit az egekbe új kaput,
két szót tanít az angyali sereg:
„NE FÉLJETEK!”

F. L.

ERŐS VÁR

AMÉRIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

ERŐS VÁR (USPS 178560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) for \$3 per year by the Hungarian Conference—Lutheran Church in America, 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102. Second-class postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send Address changes (Form 3579) to

ERŐS VÁR

P. O. Box 02148, Cleveland, OH 44102

No. 6. (236) Vol. 51.
DECEMBER 1985

A "Lutheran Church in America"
Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:
Juhász Imre

Munkatársak:
a magyar evangélikus lelkészek.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

"ERŐS VÁR"
P. O. BOX 02148
CLEVELAND, OH 44102

Az "ERŐS VÁR" előfizetési díja belföldön egy évre 3 dollár. Kanadában és egyéb külföldön évi 4 US dollár, vagy 5 kanadai dollár.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a "Zip Code" szám feltüntetésével együtt! Az újságot "zip code" szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címkezőlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is, pl.: St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postal zónákban azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Printed by
Classic Printing Corporation
9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

Lesz-e még egyszer Fasori Gimnázium?

(Folytatás az 1. oldalról)

előre 1984. október 5-e, amikor a gimnázium dísztermében megalakult a Fasori Öregdiákok Baráti Köre. (Tudnivaló, hogy a régebbi Volt Növendékek Egyesülete az iskola megszüntetésével egyidejűleg feloszlott. Az Erős Vár cik-

ke nyomán 1969-ben Amerikában alakult Külföldön Élő Volt Fasori Diákok Egyesülete, későbbi nevén Fasori Öregdiákok Egyesülete, különböző okoknál fogva nemigen vált életképessé.) Az 1940-ben végzettek kezdeményezésére, hosszú előkészítő munka után került sor a tavalyi alakuló gyűlésre, melyen mintegy 650 főnyi tömeg volt jelen. Nincs helyünk arra, hogy a volt iskolájuk iránti megbecsülés és szeretet megnyilatkozásait és az ünnepi esemény lefolyását részletesen ismerjessük. Álljon itt azonban egy kiragadott idézet a Baráti Kör elnökének köszöntő beszédéből: "...A tanítást a mi tanáraink valóban hivatásnak tekintették, és sokuk órái elérték a jó egyetemi előadás színvonalát. Jórészt az ő érdemük, hogy az iskola volt növendékei közül annyian helytálltak a tudomány, a művészet, az egyház, a közélet fontos órhelyein; érdemüket az itt nevelkedett későbbi világhírességek soha nem mulasztották el hangsúlyozni..."

Hazai és nyugati forrásokból származó értesüléseink szerint a mostani idő a 24. óra, amikor még lehetne valamit tenni a Fasor feltámasztása érdekében. Az egyházi közvélemény egyre fokozódó nyomást gyakorol a Magyarországi Evangélikus Egyház vezetőire. Az épület telekkönyvileg ma is az egyház nevében van. Az ott működő Országos Pedagógiai Intézet nem használja ki az épületet, mert csak időnként tartanak benne továbbképző tanfolyamokat.

Dr. Petri Gábor, az orvostudományi egyetem rektora (1931-ben végzett), a Baráti Kör elnöke tervezetet nyújtott

be illetékes állami helyen a gimnázium visszaadása ügyében. Állítólag az állam hajlandó lenne a kérdéssel foglalkozni, ha az evangélikus egyház ezt kívánná. Olyan hírek is vannak, melyek szerint az egyház püspök-elnöke elfoglaltsága miatt "nem ér rá újabb dolgokkal foglalkozni". Ez a kijelentés sokakat elszomorít. Ehhez járul, hogy Petri Gábor időközben meghalt. Reméljük azonban, hogy a Baráti Kör üv. elnöke, dr. Cselótei László (1943) akadémikus, országgyűlési képviselő hasonló lelkesedéssel viszi majd tovább a "Fasort vissza!" mozgalom zászlaját.

A Fasori Öregdiákok Baráti Köre tb. elnöke a Princetonban élő Nobel-díjas tudós, dr. Wigner Jenő (1920). Ő mondotta évekkel ezelőtt e sorok írójának: "...a Fasori Gimnázium magas színvonala bizonyítja, amit itt Amerikában is látunk, hogy az egyházi iskolák által nyújtott minőségi nevelés nagyobb számban produkál kiváló tanítványokat, mint az állami iskoláknak az átlag-színvonalhoz ragaszkodó tömegnevelése."

Ez az írás szerény hozzájárulás kíván lenni a földkerekség sok pontján bontakozó reménységhez, amely erősen hiszi, hogy a Fasornak nemcsak dicső múltja volt, hanem ígéretes jövője is lesz.

Tehát: **TARTSUK FELSZÍNEN A FASOR ÜGYÉT!** (ze)

Lapunk minden olvasójának
ÁLDOTT
KARÁCSONYI ÜNNEPEKET
ÉS BOLDOG ÚJÉVET
kíván
A SZERKESZTŐSÉG

Hívők szívéből

Ádventre

Örökkévaló Isten, ígéreteidben változtathatatlan nagy Felség, ki az időket forgatod és a kegyelem világának szent napjait is előhozod egymás után, megadtad hát érem ismét a napokat, melyek a megváltottakat arra serkentik, hogy midőn ismét közelget, szent készüléttel menjenek elibe annak, aki született az idők teljességében: a világ Idvezítőjének.

Óh Uram, azokhoz az évezredekhez képest, melyek epedve várták az időnek betelését, mily nagy boldogság jutott nekem, ki tudom, hogy meglett ígéreted és elbocsátottad egyetlen egy Szülöttedet, hogy mindaz, aki hiszen Óbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Óh de hát ahhoz az időhöz képest, mely eltelt azóta, hogy a Megváltó született, aki engem a bűnnek hatalmából feloldozott, mutathatok-e fel lelki életemben méltó világhosszgot, hitet és erkölcsi megújulást, és inkább megnyitom-e szívemet Jézusomnak, mint az ő születése korának nemzedéke, melyhez mint övéihez jött, de az övéi be nem fogadták?

Óh szent Isten, világhosszagnak örök forrása, bűnbánattal érzem, hogy a Nap még most sem támadt fel teljes fényben lelkemben, a hit melegsége nem árad el egész valómon és a kegyesség gyümölcseit még most sem érlelte meg életem fája; szegyenel érzem, hogy az út, melyen készül hozzáj jönni Idvezítőm, még most sincs meg egyengetve és szívem nincs eléggé megnyitva előtte. Ezért most hadd menjek elébe ama kiáltással: Áldott, aki jött az Úrnak nevében! Ámen.

(Révész Bálint: Isten az én szívem kősziklája, Debrecen 1863.)

Óévre

Irgalmas Úristen, mennyei szent Atyám! Bujdosásom ez esztendejének utolsó napján felemelem szívemet Hozzád, napjaimnak és esztendőimnek fő Urához.

Neked köszönöm ezt az esztendőt, amelynek végére eljutottam. Áldott légy, hogy ez esztendőben is életet adó beszédedet én nekem prédikáltattad, szent sakramentumaidat kiszolgáltattad, eklézsiádban megtartottál, édesdeden intettél és hívogattál, szent tiszteletedre és idvességem munkálására időt és alkalmakat engedtlél. Áldott légy, hogy testemnek is adtál állapotomhoz illő edelét és öltözetet és hivatásom betöltésére megkívánható erőt és egészséget, munkáimban áldást és előmenetelt.

Másfelől sok bűneimnek meggondolása bánatra és töredelemre hív engem. Megaláz-

ván azért magam bűnös voltomban, Jézus nevében kegyelmet kérek Tőled. Töröld el minden álnokságomat és az én bűneimről ne emlékezzél meg soha örökké. Fogadd el azokért a Jézus Krisztus elégtételét. Ámen.

(Szikszai György: Keresztyéni tanítások és imádságok. Pozsony, 1802.)

Újévre

Mennyei Atyám! E nappal új esztendő és ezzel életemet megtartó kegyelmednek újabb időszaka kezdődik. Tetszett az én életem Urának javamra életemet meghosszabbítani. Van hát még időm napjaim megvizsgálására, melyekkel nem minden-

Költők szívéből

KARÁCSONYRA

*Minden teremtmény újjong örömeiben,
Nagy csoda történt éjszaka csendjében.
Ím a tiúkok tiúka: Krisztus született;
Isten jön, mint kisgyermek.*

*Megjelent az Úr. Igéje világol.
Minden embert hív, szerte, közel s távol.
Szegények királya vezess népedet,
Hogy megleljen tégedet.*

*Szegény pásztornép és a gazdag bölcsek
Jönnék nagy vígan hozzád: ifjak, vének
Mind látni akarják a kedves arcodat,
Áldani irgalmadat.*

*Atya és Fiú, vezérlő Szentlélek,
Dicső Háromság, magasztaljon ének.
Te csodák csodája, örök szeretet
Ég és föld dicsérjenek!*

Claude Rozier,
Fordította: Dóka Zoltán

SZILVESZTERRE

Megint temetünk. Most temetünk nemrég... és a legrégebb írott magyar emlék mondata járja át szívünk, agyunk: "Bizony por és hamu vagyunk!"

Ősi örökség. Ránk testálta Isten. Halotti Beszéd, hogy élni segítsen, mást keresni, nem amit itt hagyunk! Hiszen por és hamu vagyunk.

Nézem az urnát... Intsen ez az óra felfigyelni az Örökkévalóra! Meddig a mienk kincsünk, aranyunk, ha csak por és hamu vagyunk?

Halotti Beszéd, ősi magyar emlék, bár figyelni rád, bár szívünkre vennénk, hogy múlandó itt örömünk, jajunk, hiszen por és hamu vagyunk.

De élő Jézus, a Te tiszta fényed ragyogja át a Halotti Beszédet, legyen rá diadalmas felelet! "Bizony por és hamu vagyunk!" De aki hisz, örökre él veled!

"Por és hamu vagyunk"
Türmezei Erzsébet

kor az Istennek célja és akarata szerint életem. Most a jelenvaló órát megbecsülve, földi bujdosásom következő napjával bölcsen élni szeretnék.

Isten! Te előre jól látod, mint fogom én tölteni ezt az esztendőt. Te látod a bűnök, a kísértéseket és a szenvedéseket is, amelyekkel küszködni fogok. Mindezekben a változásokban légy hozzám irgalmas. Ha vétkezem, ne büntess meg engem haragodban. Ha kísértetem, ne hagyj legyőzhetetnem. Ha szenvedek, könyörülj rajtam. Légy segítségem, vigasztalásom és vezérem, légy Istenem életemben és halálomban és légy Atyám az örökkévalóságban is. Ámen.

(Kármán József: Istennel való társalkodás. Pozsony, 1734.)

Újévre

*Köszöntelek, új nap!
Új fényvel virradsz rám az éj után.
Újra cserélhetem régi ruhám.
Újra vehetek, újra adhatok.
Új kegyelem vár, új szolgálatok.
Új dicséretet mondhatok az Úrnak.*

*Köszöntelek, új év!
Ami mögöttem, megköszönhetem.
A célt keresheti tekintetem.
S indulva ismeretlen utakon,
a vezetést Krisztusra bízhatom.
Szeretete minden viharban új rév.*

*Új ég és új föld!
Köszöntelek. Feléd siethetek.
Tefeléd hívnak az új reggelek.
Minden új évem tefeléd vezet.
Beragogy fényed minden nehezet,
és ha csüggedek, új reménnyel eltölt.*

*Tégy újjá engem,
Jézusom, hisz Te vagy az út, a cél.
Új reggel, új év Terólad beszél.
Te adsz új szívet és új életet.
Hadd szolgáljak új örömmel neked,
s hadd szeresselek minden testvéremben!*

"Köszöntöm az újat"
Türmezei Erzsébet

Az imádságokat és verseket Kemény Péter ev. lelkész, az ausztráliai "Hitből Élünk" szerkesztője válogatta.

A LÉLEK SODRÁBAN

Emlékezés a 40 év előtti magyarországi eseményekre keresztyén látószögéből

Akár újságokba tekintünk, akár rádiót hallgatunk, a távolbalátó készülék képernyője előtt ülünk vagy egyes könyvesboltok kirakatait vizsgáljuk, gyakran olvashatunk, láthatunk vagy hallhatunk olyan eseményekről, amelyek 40 esztendővel ezelőtt történtek. Főleg a második világháború végének egyes kiemelkedő eseményeit szokták az említett tömegközlelési eszközök visszaidézni.

E sorok írója nem akar ezek sorába beállni, mert nem szeretne ismétlésekbe bo-

csátkozni. Mégis — úgy érzi — írnia kell egy olyan 40 év előtti eseményről, amelyről valószínűleg sem az újságok, sem egyéb hírközlő eszközök, sőt könyvek sem fognak megemlékezni, de amelyek csodálattossága azokat, akik akkor Magyarországon a lelki élet alakulását figyelemmel kísérhették, mind a mai napig lenyűgözve tart.

Mi az, amit olyan fontosnak mondhatunk, ha visszagondolunk 1945 télutójára vagy tavaszi hónapjaira?

IRATTERJESZTÉS

Biblia. A teljes Szentírás mai magyar nyelven. A Függelékben nyolc színes képpel \$12.00

Zseb-Biblia. Hajlékony fedőlap, Károli fordítás, 11x16 cm \$8.00

Újszövetség. Az új fordítás próbaszövege. Amerikai Bibliatársulat, 1957, kemény fedőlap \$3.00

Lukács evangéliuma. Svájci Bibliatársulat 1957 \$0.50

János evangéliuma. Svájci Bibliatársulat 1957 \$0.50

Dr. Brachna Gábor: Útmutató a Biblia olvasásához. Jó segédeszköz a Szentírás 66 könyvében való eligazodáshoz. Spirálkötés, 224 old. Önköltségi ár ... \$8.00

Keresztyén énekeskönyv. A Dunántúli ev. énekeskönyv rövidített kiadása, új részszer. Gazdag imádságos és káté-anyaggal. Evangélikus Világszövetség, 1957. 513 oldal \$6.00

Negyedórák Isten előtt. Kemény Péter ausztráliai lelkész 61 igehirdetése. 218 oldal \$7.00

Ne félj! Áhítatoskönyv Túróczy Zoltán igehirdetése alapján az egyházi év minden alkalmára. Összeállította: Egged Aladár. 135 oldal \$6.00

Útravaló. Ordass Lajos imádságba foglalt meditációi az év minden napjára. 420 oldal \$8.00

Amerikai—Magyar Evangélikus Házi Oltár. Ordass püspök és 18 külföldön élő lelkész imádságai az élet különböző alkalmaira magyar és angol nyelven. 96 oldal \$2.00

Krisztus tanúja. — Luther élete. H. Beintker német Luther-kutató munkája. Fordította dr. Pálffy Miklós. 52 oldal. \$2.00

Luther. A nagy reformátor életrajza, lelki arca, tanítása. Három püspök és vezető teológusok tollából, számos képpel. 48 oldal \$2.00

Doktor Luther Márton Kiskátéja. 27 oldal \$1.00

Pásztorokkal vagyok útban. Adventi,

karácsonyi elbeszélések és versek. 80 oldal (antikvár példányok). \$1.00

Ordass Lajos: Válogatott írások. Súlyos idők nagy tanújának és szenvedőjének igehirdetése, cikkei, hivatalos és magán-levelezése az 1924—1978 közötti évekből. Válogatta és az utószót írta Szépfalusi István. Bern, 1982. 413. oldal. \$25.00

Ordass Lajos: Önéletrajzi írások. Alázatos, de megingathatatlan helytállás Krisztus, az egyház és a magyar nép ügyéért. Válogatta és az utószót írta Szépfalusi István. Bern, 1985. 464 oldal. \$25.00

Szépfalusi István: Pótszigorlat — 1955, 1983. Egy volt magyarországi lelképítőt naplója, mely nehéz idők izgalmas eseményeit örökíti meg. Bécs, 1984. 400 oldal \$20.00

Kovács Károly: Hellenizmus, Róma, zsidóság. Az azóta elhunyt tudós professzor, dr. Karner Károly műve csak Nyugaton jelenhetett meg, írói név alatt. A könyv lebilincselő betekintést nyújt az Újszövetség korának világába. 502 oldal. \$15.00

Karner Károly: Apokalipszis. A János apostol mennyei jelenéseiről írt könyv fordítása és magyarázata. 275 o. . . \$10.00

Passió-énekek. Hallgrímur Pétursson nagyszabású műve, az izlandi irodalom remeke, Ordass Lajos fordításában Izlandban jelent meg. Szép kötés, 233 oldal. \$7.00

Kaj Munk: Három dráma. Fordította és bevezetőt írt: Ordass Lajos. A dán mártírköltő három legnépszerűbb darabja: Az ige (1925); Kohóban (1938); A bíró urak (1942). 205 oldal \$4.00

Fenti árak **USA-dollárban** értendők, magukban foglalják a postai szállítás költségét is. Könyvrendelés a pontos név és cím, valamint a vételár beküldésével:

Hungarian Conference — LCA
9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102

A csekkre ezt kell írni: **Hungarian Conference — LCA.**

Az, hogy ez a sok külső nyomorúsággal és szenvedéssel megterhelt időszak sok olvasónk szülőhazájában az Isten Lelke nem várt munkájának a rendkívüli idejévé vált.

Hogy megértessem azt, amit mondani szeretnék, nem kívánok elméleti fejtegetésekbe kezdeni. Egyszerűen élményeket említek meg, emlékeket idézek, amelyek életem végéig elkísérnek.

Szeretném előrebocsátani azt, hogy tisztában vagyok a következővel: a Szentlélek sokféleképpen mutatja meg az Ő jelenlétének a valóságát és éppen azért nem szabad az elmondottakat úgy érteni, hogy amit most leírok, a Lélek áradásának egyetlen mérhető jeleit sorolja fel. Azt is tudom, hogy én az eseményeknek egy egészen kis hányadát láthattam, élhettem át, és mások, erre az időre gondolva, másról is szólhatnának. De ugyanakkor úgy érzem, hogy amiképpen a tengervíz egyetlen cseppjéből a világrészeket elválasztó hatalmas óceánok vizének vegyi összetételére következtethetünk, úgy egy helyen lejártszódo események is utalhatnak Isten Lelkének másutt is véghezvitt nagy dolgaira.

A Szentlélek felől azt tanultuk a Kis Kátében, hogy Ő **“a földön élő egész anyaszentegyházat... elhívja, gyűjti...”**

Budapest egyes részeiben még folytak a harcok. De annak a gyülekezetnek a területén, amelyhez szüleim és én is tartoztunk, sohasem nemült el Isten Igéjének a hirdetése, mert az ostrom legnehezebb napjaiban is felhangzott az Isten vigasztalása olyan óvóhelyeken, ahová a gyülekezetben szolgáló lelkészek el tudtak jutni. Igaz, ezek az óvóhelyi “gyülekezetek” sok esetben “kényszergyülekezetek” voltak, mert azokon szinte mindenki részt vett, aki ott keresett menedéket, mert vagy nem volt más választása, vagy mert szolidárisnak akart mutatkozni azok iránt, akik sorstársaik voltak és akiknek ilyen szolgálatok sokat jelentettek.

Mikor azonban ki lehetett jönni az óvóhelyekről és igen sok embert csak elpusztult vagy megrongált otthonok vártak, a lelkészek arra számítottak, hogy megváltozik a helyzet. Mindenki el lesz foglalva saját gondoljaival és bajával, valamint saját (és szerettei) megmaradása biztosításával. Az volt az általános vélemény, hogy — egy egészen kis csoporttól eltekintve — legtöbben elfelejtkeznek majd Isten Igéjéről.

Persze, azt is el kell mondani, hogy attól is féltünk: még e kis, hűséges csoport számára sem lesz könnyű az Igéhez való ragaszkodás. Mint a legtöbb budapesti templom, úgy az is, amelyben én szolgáltam, erősen megrongálódott az ostrom alatt. Abban az állapotában, amelyben a hadműveletek más városrészekbe való továbbhaladása után találtuk, nem tudott a gyülekezetnek biztonságos helyet nyújtani. Az épület egyleőre csak azzal segíthette Isten

ügyét, hogy eltorlaszolt kapujára elhelyeztünk egy papírlapot, amely közölte az arra járókkal, hogy a vasárnapi istentiszteleteket a továbbiakig a közeli gyülekezeti teremben fogjuk tartani, mégpedig a szokott délelőtti órákban.

Hamar megtapasztalhattuk, hogy az elképzelt megoldás keresztülvihetetlen. Anynyian jöttek a két délelőtti alkalomra, hogy a terem nem volt képes befogadni az egybegyűlteket. Így a következő vasárnap délelőtt két istentisztelet helyett négyet tartottunk: 8-kor, 9-kor, 10-kor és 11-kor kezdve azokat, majd hamarosan bevezettük a kora délutáni istentiszteletet is.

De nemcsak a nyilvános istentiszteleten hirdetett Ige iránt támadt nagy szomjúság ebben az időben. Megkezdődött hamarosan az ideiglenesen elföldelt háborús áldozatok és egyéb halottak exhumálása, valamint a kórházakban elhunyt temetőbe való elszállítása. Meg kellett szerveznünk, hogy minden temetőben legyen kora reggeltől azok délutáni bezárásáig állandó lelkészi szolgálat, hogy mindenki, aki ilyesmit kér, megkaphassa a szomorúság perceiben az Isten vigasztalását. Szinte senki sem volt, aki ilyesmit ne kért volna...

Mikor lassanként kinyitották az iskolák a kapukat, s primitív körülmények között és nem teljes számú tanterület közreműködésével megkezdődött azokban a tanítás, a pedagógusok és maguk a tanulók sem vették csupán kötelességszerűen tudomásul, hogy ismét megkezdődik a hitoktatás, amikor egy-egy lelkész vagy vallásnár felkereste az iskolát. Egymásra érkeztek kérések a lelkészi hivatalokhoz az iskolák vezetőitől, közölve a következőket: "Már tanítunk! Küldjete hitoktatót!" De a tanulók is egészen másképp tekintettek a hittanórák alkalmaira, mint azelőtt. Sok esetben ez volt az egyetlen olyan óra az iskolai programban, ahol nem csak az előadás hallgatása és a felelés képezte a munkát, hanem ahol a nagy emberi kérdések felől szabadon lehetett beszélgetni.

A Kis Kátéban nem csak azt olvassuk, hogy a **Szentlélek** gyűjt, hanem hogy **meg is világosít**.

Az egyik februárvégi istentiszteletünk után a hívek egy csoportja megkérdezte az azon szolgáló lelkészt: "Mikor kezdjük meg templomunk rendbehozatalát?"

A gyülekezet lelkészének az volt a kérdésre adott felelete, hogy ő azt gondolja, először mindenkinek a saját otthonát kell rendbehoznia és életének a kereteit biztosítania. A "túlélés" az első feladat. Addig, amíg ezeket a feladatokat nem oldjuk meg, maradjunk a gyülekezeti teremben. Majd később gondolkozhatunk a dolgon, hogy mikor és hogyan hozzuk rendbe templomunkat.

A felelet nem elégitette ki a kérdezőket. Azt felelték, ők azt tanulták, hogy Isten-

nek kell az ember életében az elsőnek lenni. Úgy érezték, hogy ennek valamiképpen abban is kifejezésre kell jutni, hogy tesznek valamit az Úr házáért.

Erre nehéz volt ellenvetést felhozni. Így a felelet csak ez lehetett: "A jelen pillanatban gyakorlatilag lehetetlen valamit is tenni a templom rendbehozatala érdekében. Nincs építőanyag, nincs szakember, de még ha lennének is ilyenek, nem tudnák azt megadni, amit kérnek.

AZ EGYHÁZ HÍREI

EGYESÜLT ÁLLAMOK

- A "Lutheran World Relief" segélyszerv a kolumbiai vulkánkitörés károsultjai részére 50 ezer dollár és 9 ezer kiló súlyban takarókat juttatott el.

- A Sun Myung Moon lelkész vezetése alatt álló "Unification Church" nevű szekta újabban a jelentősebb egyházak lelkészeit, professzorait, s általában híveit különféle fedőszervezetekbe igyekszik bevonni. Ezek nemes célja mögött azonban a már sokszor kritizált és kétes-tanítású szekta tekintélyének az emelését kívánják elérni. A szektahoz tartozók számát fügően attól, hogy ki számol, 3 ezertől 30 ezerig becsülik.

HOLLANDIA

- A hívek számának állandó csökkenése miatt mind az evangélikus, mind a református egyházban arra a döntésre jutottak, hogy egy-ségben kell erejüket keresniök. Ezért a két egyház között megindultak a tárgyalások egyesítésük előkészítésére. Arról, hogy hitméllyítésre vagy evangélizálásra gondoltak-e, nincsen hír.

MAGYARORSZÁG

□ Az állam és a r.k. egyház közötti legújabb megállapodás szerint világiak is végezhetnek lelkigondozói munkát. Az egyházi munkások alkalmazásának a részleteit a r.k. püspöki konferencia saját hatáskörében dolgozza ki. Annak kereteit azonban annak a biztosítéknak kell képeznie, miszerint az egyházi munkások "tegyenek eleget állampolgári kötelességeiknek, tartsák tisztelőben a Magyar Népköztársaság rendjét és alkotmányát, s járuljanak hozzá az ország fejlődéséhez".

INDONÉZIA

- Újfordítású Bibliát adtak ki indonézül. Ezen a nyelven az országban mintegy 10 millió

Az AMEK közgyűlése

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia kétévenként esedékes közgyűlését 1985. november 10-11-én tartotta Clevelandban. A gyűlés lefolyásáról — melyen a résztvevők száma a legnagyobb volt az utóbbi 10 évben — legközelebb részletesebben tudósítunk.

A következő hét valamelyik napján az egyik szomszédos gyülekezet lelkésze érkezett lelkészi hivatalunkba. Gyülekezetének még nem volt temploma, de a tervezett templomépület anyagának egy részét már korábban a jövőendő templom helyére szállították. Kérte, hogy tegyünk valamit, mert a környéken lakók kezdik elhordani az építési anyagot minden engedélykérés nélkül s ők nem képesek őrizetéről gondoskodni. *(Folytatása következik)*

ember beszél. Korábbi teljes Biblia első ízben 1974-ben látott napvilágot.

ÉSZTORSZÁG

- Szovjetellenes izgatás címén háromévi kényszermentekára ítélték Harri Möttsnik ev. lelkészt. Az ev. egyház már tavaly decemberben felfüggesztette állományától, mert — Edgar Hark ev. érsek szerint — "többszöri figyelmeztetés ellenére sem volt hajlandó elállni a rendszer nyilvános bírálattól".

JAPÁN

- Luther-kutató intézetet létesítettek a tokiói Ev. Teológiai Kollégiumon belül. Az intézet programja főleg Luther korával foglalkozik, és a reformációnak az egyházra és a társadalomra kifejtett hatásával. Vonatkozó szakkönyveket is fordítanak japánra.

NÉMETORSZÁG (NDK)

- Újabb Liszt-szerzeményt találtak: egy "Vigasz" c. orgonaművet. Eddig csak két orgonára írt "Vigasz"-t ismertek. A legújabb "Vigasz" a zongorára írt 6. számúnak a változata.

FRANCIAORSZÁG

- Megemlékeztek az 1598-ban kiadott Nantes-i ediktum 1685-ben XIV. Lajos által történt visszavonásának 300. évfordulójáról. Ezzel a protestánsoknak (hugenottáknak) korábban biztosított politikai és vallásgyakorlati jogokat fűggesztették fel. Csak egy évszázaddal később, 1787-ben XVI. Lajos türelmi rendelete, s később, 1892-ben I. Napoleon császár intézkedése nyomán kerültek vissza teljes jogaikba a francia protestánsok.

PÁPUA ÚJGINI

- A helyi Bibliatársulat 39 táj- és törzsnyelven szándékszik Bibliát megjelentetni. Ezek a fordítások különböző szakaszban vannak. Kiadásra kész a "tok pisin" nyelvű Biblia; ezen a nyelven több nyelvcsoporthoz tagjai képesek egymással érintkezni.

ANGLIA

- Úgy számítják, hogy 1990 közepére megengedik az anglikán egyházban nők pappá szentelését. A közbeeső időben többször is részletesen meghányják-vetik ezt a kérdést, előkészítik a kapcsolatos törvényjavaslatot, s végül az egyház három háza: a világiaké, a lelkészeké, és a püspököké dönt. Mindhárom esetben kétharmad szavazattöbbség szükséges a nők papi szolgálatának a törvényesítéséhez.

SVÉDORSZÁG

- Tizenötévi szerkesztés nyomán új énekeskönyv jelent meg a Svéd (Ev.) Egyház haszná-

SECOND CLASS PUBLICATION.

**POSTMASTER: SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR (USPS 178560)
BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102**

latára. Az énekek kiválasztása a könyvet ökumenikus jellegűvé tette; ún. szabadegyházak is használatba veszik, mert számos kedvenc énekük megtalálható ebben az énekeskönyvben. A megelőző énekeskönyv 1937-ben került kiadásra.

KÍNA

• A Szovjetunióval határos Hszincsiang-Ujgur tartományban 20 évi szüneteltetés után megengedték az orosz ortodox egyház működését. Az önkormányzatú egyház 1955-ben alakult, de alig 10 évvel később betiltottak minden egyházi munkát. Az egyház hívei a tartomány 13 millió lakosa közötti 2,600 lelkes orosz kisebbségből kerülnek ki.

AUSZTRÁLIA

• Miklós István r.k. plébános, Kemény Péter ev. missziólelkész, és Adorján Ferenc ref. lelkigondozó együttműködésével szeptember 29-én Brisbaneben — feltehetően első ízben az országban — magyar ökumenikus Istentiszteletet tartottak. Ennek keretében a római katolikusok a miserend szerint áldozhattak és a protestánsok az ev. liturgia szerint vehettek Úrvacsorát. (Megjegyzendő, hogy a kanadai Torontóban a magyar egyházak már 16 éve tartanak ún. ökumenikus áhitatot az évenkénti ökumenikus imahét keretében.)

• Annak ellenére, hogy jogilag semmi akadálya sincs másutt felszentelt nők papi szolgálatának, vagy nők szerepként való működésének, az Ausztráliai Anglikán Egyház legutóbbi országos zsinatán elutasította a nők pappá szentelésének a megengedésére előterjesztett javaslatot.

FINNORSZÁG

• A svédek után most a finn (ev.) püspöki kar is foglalkozik a Niceai Hitvallás ún. "filioque" toldalkával, hogy ezt vajjon nem kelene-e elhagyni. Az eredeti szöveget a VII.—VIII. sz. táján a nyugati (római) keresztyénségben így egészítették ki: ...Hiszek a Szentlélekben... Aki az Atyától és a Fiútól jön... 1984-ben az Ev. Világszöv. budapesti nagygyűlésén is felvetődött ez a kérdés, akkor a tagegyházak figyelmébe ajánlották azt. A finnek ennek az ajánlásnak a nyomán foglalkoznak a "filioque" problémával.

AUSZTRIA

• Dieter Knall ev. püspök, az Osztrák Ev. Egyház feje ötnapos baráti látogatást tett Magyarországon. Megállapította, hogy az ev. egyházban élénk tevékenység folyik mind művelődési, mind lelkigondozói és szeretetszolgálati vonalon. Szükségesnek látta, hogy a jó kapcsolatokat továbbra is ápolják. Ennek egyik megnyilvánulása a burgenlandi (volt nyugatmagyarországi) ev. egyházkerület és a magyar Északi

ev. egyházkerület lelkészeinek a találkozója lesz 1986 tavaszán.

KENYA

• Az Afrikai Egyházak Konferenciájának nemrég tartott ülésén azt hangsúlyozták, hogy az egyház feladata az afrikai hagyományok ápolása. Ezzel a helyi műveltség fejlődését és az afrikai öntudat mélyítését szolgálja.

SVÁJC

• Ev. világszövetségi delegáció tett novemberben látogatást a Szovjetunióban. Moszkvában az egyházügyi hivatal vezetőjével tárgyaltak főleg a szibériai és kazaksztáni német ev. gyülekezetek érdekében. Tallinban, Észtország fővárosában az észt ev. egyház és a lett ev. egyház vezetőivel folytattak megbeszélést, tájékozódva ezeknek az egyházaknak a helyzetéről. Érdekes, hogy a litván ev. egyházzal nem jutottak kapcsolatba; ez nagyjából Litvánia olyan területén aktív, mely külföldiek előtt zárva van... ezért a kiutazásokat is korlátozzák onnan. A delegációt dr. Káldy Zoltán püspök, EVSz elnök, dr. Gunnar Staalsett esperes,

EVSz főtitkár, Risto Lehtonen lelkész, EVSz osztályvezető, s dr. Georg Kretschmar professzor, ev.—ortodox felekezetközi bizottsági tag képezte.

CSEHSZLOVÁKIA (FELVIDÉK)

• Megerősítették Pozsonyból azt a hírt, hogy letartóztatták Hresko Mihály ev. lelkész és Vecán János ev. műszaki tanuló. Mindketten az egyházi ifjúsági munkában jeleskedtek. Kassán tartják őket őrizetben. Vecánál külföldön tónyelven kiadott, gyermekeknek szóló vallásos könyveket találtak.

KANADA

• A "Lutheran Church Missouri Synod" USA-székhelyű egyház kanadai részlege önállósulását tervezi. Kár, hogy ez a szervezetet távol tartotta magát a "Lutheran Church in America" ugyancsak USA-székhelyű egyház kanadai részlegének és az "Evangelical Lutheran Church of Canada" egyháznak több éven át jól előkészített, s 1986. január 1-én életbelépő egyesülésétől.

Hírközlő: **Bernhardt Béla**

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1986. JANUÁR HÓ

1. Újév. Gal 3:23-29 — Lk 2:21
2. Mt 2:13-23 — Zsid 1:1-4
3. Ézs 43:16-19 — Zsid 1:5-14
4. 2Kor 6:14-16 — Zsid 2:1-10

KAR. U. 2. VAS. — JAN. 5.

Heti ige: **Jn 1:14**

5. Ef 1:3-6, 15-18 — Jn 1:14-18
6. Vízkereszt. Ef 3:2-12 — Mt 2:1-12
7. 1Ts 5:5-11 — Zsid 3:1-6
8. 2Kor 4:3-6 — Zsid 3:7-19
9. Csel 11:1-18 — Zsid 4:1-13
10. Rm 16:25-27 — Zsid 4:14-5:10
11. Kol 1:24-27 — Zsid 5:11-6:8

VÍZK. U. 1. VAS. — JAN. 12.

Heti ige: **Rm 8:14**

12. Csel 10:34-38 — Lk 3:15-17, 21-22
13. Józ 3:5-17 — Zsid 6:9-20
14. Mk 1:1-8 — Zsid 7:1-10
15. Rm 8:14-17 — Zsid 7:11-17
16. Kol 2:3-10 — Zsid 7:18-28
17. 1Kor 1:26-31 — Zsid 8:1-13
18. Lk 10:21-24 — Zsid 9:1-10

VÍZK. U. 2. VAS. — JAN. 19.

Heti ige: **Jn 1:17**

19. 1Kor 12:3-11 — Jn 2:1-11
20. 2Móz 34:29-35 — Zsid 9:11-15
21. 2Kor 3:12-18 — Zsid 9:16-28
22. 2Móz 13:20-22 — Zsid 10:1-18
23. Csel 26:1-3. 12-23 — Zsid 10:19-25
24. 2Pt 1:16-21 — Zsid 10:26-31
25. Mt 16:24-28 — Zsid 10:32-39

VÍZK. U. 3. VAS. — JAN. 26.

Heti ige: **Dán 9:18**

26. 1Kor 12:12-21 — Lk 4:14-21
27. Lk 4:22-30 — Préd 1:1-14

1986. FEBRUÁR HÓ

1. Mal 3:13-20a — Préd 7:1-14

VÍZK. U. 4. VAS. — FEB. 2.

Heti ige: **Zsid 3:1**

2. 1Kor 12:27-13:13 — Lk 4:21-30
3. Mt 13:10-17 — Préd 11:1-10
4. Mk 11:15-19 — Préd 12:1-14
5. 5Móz 32:44-47 — 1Jn 1:1-4
6. Mk 4:26-29 — 1Jn 1:5-10
7. 2Kor 12:1-10 — 1Jn 2:1-6
8. Ézs 28:23-29 — 1Jn 2:7-11

VÍZK. U. UT. VAS. — FEB. 9.

Heti ige: **Lk 18:31**

9. 2Kor 4:3-6 — Lk 9:29-36
10. Lk 8:16-18 — 1Jn 2:12-17
11. Ézs 58:1-9a — 1Jn 2:18-29
12. Bőjtkezdet. Jo 2:12-19 — 1Jn 3:1-10
13. Mt 6:1-6, 16-21 — 1Jn 3:11-18
14. 2Kor 7:8-13a — 1Jn 3:19-24
15. Mt 7:21-23 — 1Jn 4:1-6

BŐJT 1. VAS. — FEB. 16.

Heti ige: **1Jn 3:8**

16. Rm 10:8b-13 — Lk 4:1-13
17. Jk 4:1-10 — 1Jn 4:7-16a
18. Rm 6:12-14 — 1Jn 4:16b-21
19. Jk 1:12-18 — 1Jn 5:1-8
20. 2Kor 6:1-10 — 1Jn 5:9-12
21. Lk 22:31-34 — 1Jn 5:13-21
22. 1Móz 3:1-19 — 2Jn 1:1-13

BŐJT 2. VAS. — FEB. 23.

Heti ige: **Rm 5:8**

23. Fil 3:17-4:1 — Lk 13:31-35
24. Ézs 5:1-7 — 3Jn 1:1-15
25. Lk 9:18-22 — Zsid 11:1-7
26. 2Kor 13:3-6 — Zsid 11:8-22
27. 1Móz 14:17-20 — Zsid 11:23-31
28. 1Móz 45:1-15 — Zsid 11:32-40 (J)